

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

PHẠM THỊ THANH HOA

**ĐÁNH GIÁ KINH TẾ TRANG TRẠI TRÊN ĐỊA
BÀN HUYỆN PHÙ NINH TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60 62 01 16

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học:

1. PGS.TS: Dương Văn Sơn

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân, được thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS Dương Văn Sơn.

Các số liệu những kết luận nghiên cứu được trình bày trong luận văn này trung thực và chưa từng được công bố dưới bất kỳ hình thức nào.

Tôi xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Học viên

Phạm Thị Thanh Hoa

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận này trước tiên tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu nhà trường, Ban Chủ nhiệm Khoa sau đại học, cảm ơn các thầy cô đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu trong suốt quá trình học tập và rèn luyện tại trường Đại học Nông Lâm.

*Trong thời gian thực tập tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của nhiều cơ quan, tổ chức và cá nhân. Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy **PGS. TS Dương Văn Sơn** người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành khóa luận.*

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn các cán bộ phòng NN&PTNT huyện Phù Ninh cùng toàn bộ các hộ gia đình đã giúp đỡ tôi trong suốt thời gian thực tập tại huyện Phù Ninh

Cuối cùng tôi xin bày tỏ sự biết ơn tới gia đình, người thân và bạn bè đã giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực tập.

Trong quá trình nghiên cứu mặc dù đã cố gắng hết sức nhưng vì những lý do chủ quan và khách quan cho nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của thầy cô để đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI.....	1
2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU.....	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU.....	3
1.1. Cơ sở lý luận và thực tiễn về trang trại và kinh tế trang trại	3
1.1.1. Cơ sở lý luận	3
1.1.2. Cơ sở thực tiễn	8
1.2. Những kết luận rút ra từ nghiên cứu tổng quan	11
1.2.1. KTTT là mô hình kinh tế sản xuất hàng hoá	11
1.2. 2. KTTT là mô hình kinh tế hộ gia đình sản xuất hàng hoá ở trình độ cao	11
1.2.3. KTTT là mô hình tận dụng được các lợi thế tự nhiên - xã hội của vùng	12
1.2.4. KTTT đòi hỏi một trình độ sản xuất cao.....	13
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	14
2.1. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	14
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	14
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	14
2.2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU	14
2.2.1. Đánh giá chung tình hình phát triển mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh.....	14
2.2.2. Phân tích kết quả sản xuất của một số mô hình trang trại tiêu biểu	14
2.2.3. Đề xuất một số định hướng và giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh phát triển mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh.....	15
2.3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	15
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	15
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	18
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của huyện Phù Ninh có liên quan đến sản xuất nông nghiệp và mô hình kinh tế trang trại.....	18
3.2. Đánh giá tình hình phát triển trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh	28

3.2.1. Tình hình phát triển trang trại của huyện.....	28
3.1.2. Thông tin đặc điểm chung của các trang trại.....	30
3.1.3. Thuận lợi và khó khăn trong phát triển mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh.....	35
3.2. Đánh giá kết quả và hiệu quả sản xuất kinh doanh của các mô hình kinh tế trang trại	36
3.2.1. Các tiêu chí cơ bản đánh giá hiệu quả sản xuất kinh doanh của các mô hình kinh tế trang trại	37
3.2.2. Đánh giá kết quả và hiệu quả sản xuất kinh doanh của mô hình trang trại (MH1 và MH2)	43
3.3. Đề xuất một số định hướng và giải pháp nâng cao HQKT trong sản xuất kinh doanh của các mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh	52
3.3.1. Định hướng.....	52
3.4.1. Giải pháp cho phát triển mô hình trang trại ở Phù Ninh.....	57
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	74
1 KẾT LUẬN	74
2 KHUYẾN NGHỊ	75
TÀI LIỆU THAM KHẢO	77

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ, cụm từ viết tắt	Giải thích
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
KTTT	: Kinh tế trang trại
ĐVT	: Đơn vị tính
SL	: Số lượng
CC	: Cơ cấu
BQ	: Bình quân
NN	: Nông nghiệp
LĐ	: Lao động
HQKT	: Hiệu quả kinh tế
trđ	: Triệu đồng
MH1	: Mô hình 1
MH2	: Mô hình 2

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình phân bổ đất đai của huyện Phù Ninh qua 3 năm (2011 - 2013).....	22
Bảng 3.2: Tình hình dân số và lao động của huyện Phù Ninh qua 3 năm (2011 - 2013)	24
Bảng 3.3: Cơ sở vật chất kỹ thuật của huyện Phù Ninh	26
(Tính đến 31/12/2013).....	26
Bảng 3.4: Các mô hình trang trại ở huyện Phù Ninh qua 3 năm	29
(2011 - 2013).....	29
Bảng 3.5: Phương hướng sản xuất kinh doanh của các mô hình trang trại	30
Bảng 3.6: Trình độ chuyên môn của các chủ trang trại	32
Bảng 3.7: Độ tuổi của chủ trang trại	33
Bảng 3.8: Tình hình sử dụng lao động của trang trại MH1 và MH2.....	37
(Tính bình quân cho 1 trang trại)	37
Bảng 3.9: Tình hình đất đai của các trang trại MH1 và MH2.....	39
(Tính bình quân cho 1 trang trại)	39
Bảng 3.10: Tình hình đầu tư vốn của các trang trại MH1 Và MH2	40
(Tính bình quân cho 1 trang trại)	40
Bảng 3.11: Máy móc thiết bị của trang trại MH1 và MH2.....	42
(Tính bình quân cho 1 trang trại)	42
Bảng 3.12: Tình hình sản xuất của trang trại MH1 và MH2	43
(bình quân cho 1 trang trại).....	43
Bảng 3.13: Tổng giá trị sản xuất của các trang trại MH1 và MH2.....	44
(Tính bình quân cho một trang trại)	44
Bảng 3.14: Chi phí sản xuất của các trang trại ở MH1 và MH2.....	46
(Tính bình quân cho một trang trại)	46
Bảng 3.15: Kết quả đạt được của các trang trại ở huyện Phù Ninh năm 2013 (Tính bình quân cho 1 trang trại)	47

DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Cơ cấu các mô hình trang trại.....	31
Biểu đồ 3.2: Độ tuổi của chủ hộ.....	34

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Kênh tiêu thụ sản phẩm của các mô hình trang trại.....	48
Hình 3.2: Sơ đồ tổ chức mối quan hệ tay ba.....	60

MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Kinh tế trang trại ở nước ta đã tồn tại từ lâu, nhưng chỉ phát triển mạnh trong những năm gần đây. Có thể xem việc thực hiện chỉ thị 100 của Ban Bí Thư TW(khóa IV), nghị quyết X của Bộ chính trị (khóa VI) về phát huy vai trò tự chủ của nền kinh tế hộ nông dân đã đặt nền móng cho sự ra đời của nền kinh tế trang trại với những thành tựu của công cuộc đổi mới. sau nghị quyết TW V khóa XII (năm 1993) quy định 5 quyền sử dụng đất, thì kinh tế trang trại phát triển khá nhanh và đa dạng.

Kinh tế trang trại phát triển bước đầu có hiệu quả góp phần chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp nông thôn. Theo xu hướng tăng nhanh tỷ trọng sản xuất hàng hóa, tạo ra nhiều vùng sản xuất tập trung, tạo tiền đề cho công nghiệp chế biến nông sản. phát triển kinh tế trang trại góp phần tăng tốc độ phủ xanh đất trống đồi trọc, khai thác thêm diện tích đất hoang hóa, cải thiện môi trường sinh thái. Đồng thời huy động được vốn đầu tư lớn trong dân để đầu tư cho phát triển Nông – Lâm – Ngư nghiệp.

Tuy nhiên, trong quá trình phát triển kinh tế trang trại vẫn còn một số tồn tại cần giải quyết như: Một số trang trại hình thành còn mang tính tự phát, hoạt động sản xuất kinh doanh còn gặp khó khăn thiếu sự quan tâm của các cơ quan, tổ chức kinh tế nhà nước trong việc thực hiện các chính sách như : Tín dụng, đất đai, thị trường tiêu thụ sản phẩm, khuyến nông, ứng dụng các tiến bộ KHKT...các trang trại còn gặp khó khăn trong vấn đề bảo vệ tài nguyên môi trường, kỹ thuật, trình độ quản lý của các trang trại còn hạn chế...

Phù Ninh là một huyện trung du miền núi phía Bắc, có những điều kiện thuận lợi để hình thành và phát triển các mô hình kinh tế trang trại; đất đai rộng, lao động dồi dào,... đặc biệt được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước cũng như chính quyền địa phương. Cùng với sự phát triển của loại hình kinh

tế này trên cả nước, kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh cũng đã có những bước phát triển nhanh và mạnh. Hiện nay, trên địa bàn huyện có nhiều mô hình kinh tế trang trại, sau một thời gian hình thành và phát triển đã phát huy được kết quả bước đầu. Nhưng sự phát triển kinh tế trang trại trong huyện hiện nay còn gặp nhiều vấn đề khó khăn chưa được giải quyết như: trình độ quản lý, hiểu biết về khoa học kỹ thuật, thông tin thị trường, vốn,...

Xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn địa phương, tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: ***“Đánh giá kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ”***

2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

2.1. Mục tiêu chung

Góp phần hệ thống hoá lý luận và thực tiễn về kinh tế trang trại, đánh giá thực trạng sản xuất kinh doanh của một số mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh tỉnh Phú Thọ, từ đó đề xuất những biện pháp từng bước nâng cao hiệu quả kinh tế (HQKT).

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của địa phương có liên quan đến sản xuất nông nghiệp và kinh tế trang trại;
- Đánh giá thực trạng phát triển mô hình trang trại và kinh tế trang trại trên địa bàn nghiên cứu, bao gồm thực trạng về sản xuất trang trại, thị trường và nghiên cứu một số nội dung kinh tế của các trang trại tiêu biểu trên địa bàn huyện Phù Ninh;
- Đề xuất một số giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển sản xuất kinh doanh của các mô hình trang trại trên địa bàn huyện Phù Ninh - tỉnh Phú Thọ.